

راهنما و بانک سوالات امتحانی

حسابداری و حسابرسی دولتی

تالیف: جعفر باباجانی

(رشته‌ی حسابداری و مدیریت)

شامل:

- ☐ یک دوره تدریس روان و کامل مطالب کتاب درسی
- ☐ بانک سوالات چهارگزینه‌ای کلیه‌ی مطالب کتاب به صورت فصل به فصل
- ☐ بانک سوالات امتحانی
- ☐ پاسخنامه‌ی تشریحی

مؤلف: سید مهدی محمدحسینی

سرشناسه :	محمدحسینی، مهدی.
عنوان و نام پدیدآور :	راهنما و بانک سوالات امتحانی حسابداری و حسابرسی دولتی تألیف جعفر باباجانی (رشته‌ی حسابداری و مدیریت) ... / مؤلف مهدی محمدحسینی.
مشخصات نشر :	تهران: خردمندان، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری :	۴۲۴ ص.
شابک :	۱۴۹۰۰۰ ریال : 978-600-6825-12-0
وضعیت فهرست نویسی :	فبا
پادداشت :	چاپ قبلی: استادی، ۱۳۸۳.
پادداشت :	کتاب حاضر راهنمای کتاب "حسابداری و حسابرسی دولتی (رشته حسابداری)" تألیف "جعفر باباخانی" است.
عنوان دیگر :	حسابداری و حسابرسی دولتی (رشته حسابداری).
موضوع :	حسابداری -- آموزش برنامه‌ای
موضوع :	مالیه عمومی -- حسابداری -- آموزش برنامه‌ای
موضوع :	حسابداری -- مسائل، تمرین‌ها و غیره (عالی)
موضوع :	حسابداری -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
شناسه افزوده :	باباجانی، جعفر. حسابداری و حسابرسی دولتی (رشته حسابداری)
رده بندی کنگره :	۱۳۹۱ ۲۴۲۲۸ ۳/ف/۴۵۶۵۵ HF
رده بندی دیویی :	۶۵۷۱-۴۶۰۷
شماره کتابشناسی ملی :	۲۹۲۴۶۶۸

نشر خردمندان

نشانی دفتر مرکزی: تهران - خیابان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه نوروز - پلاک ۱۰

www.Pnuparastoo.com

تلفن: ۹۲۲ ۰ ۶۶ ۴۶ - ۶۶ ۷۴ ۹۴ ۹۵

عنوان کتاب: راهنما و بانک سوالات امتحانی حسابداری و حسابرسی دولتی

مدیر مسئول انتشارات: مهندس سیدامین میرباقری

مؤلف: سیدمهدی محمدحسینی

ناشر: انتشارات خردمندان

مدیر تولید: مهدی سبحانی

ناظر فنی چاپ: مهندس محمد جوینده

صفحه آرا: فاطمه آجرلو

لوبت چاپ: پنجم - ۱۳۹۱ (اول ناشر)

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۴۹۰۰ تومان

ISBN: 978-964-6825-12-0

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۸۲۵-۱۲-۰

«حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است و هرگونه نسخه‌برداری از آن پیگرد قانونی دارد.»

فهرست مطالب

پاسخنامه خودآزمایی فصل ششم ۲۴۷	□ فصل اول: سازمانهای دولتی و حسابداری دولتی ۸
بانک سؤالات تشریحی ۲۴۹	پاسخنامه خودآزمایی فصل اول ۳۷
پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۲۶۳	بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۳۹
بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۲۹۷	پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۴۳
پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۳۰۲	□ فصل دوم: مبانی حسابداری و گزارشهای مالی دولتی ۴۶
□ فصل هفتم: چرخه (سیکل) حسابداری حساب مستقل وجوه عمرانی ۳۰۶	پاسخنامه خودآزمایی فصل دوم ۵۸
مثال جامع راهنمای کتاب درسی ۳۱۷	بانک سؤالات تشریحی ۶۱
بانک سؤالات تشریحی ۳۳۳	پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۶۳
پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۳۳۵	بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۶۷
بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۳۴۰	پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۷۱
پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۳۴۴	□ فصل سوم: بودجه و کنترل بودجه‌ای ۷۴
□ فصل هشتم: چرخه (سیکل) حسابداری حساب مستقل وجوه درآمدهای اختصاصی ۳۴۷	پاسخنامه خودآزمایی فصل سوم ۱۰۸
بانک سؤالات تشریحی ۳۶۱	بانک سؤالات تشریحی ۱۱۲
پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۳۶۴	پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۱۱۶
بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۳۷۲	بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۱۲۸
پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۳۷۷	پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۱۳۱
□ فصل نهم: حسابداری حساب مستقل وجوه امانی ۳۸۰	□ فصل چهارم: حسابداری حسابهای مستقل در خزانه‌داری کل ۱۳۵
الف - حساب مستقل وجوه سپرده ۳۸۰	پاسخنامه پرسش و تمرین فصل چهارم .. ۱۶۴
ب - حساب مستقل وجوه بازنشستگی .. ۳۸۴	بانک سؤالات تشریحی ۱۶۸
بانک سؤالات تشریحی ۳۸۸	پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۱۷۳
پاسخنامه بانک سؤالات تشریحی ۳۹۱	بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۱۸۶
بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۳۹۶	پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۱۸۹
پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۴۰۰	□ فصل پنجم: حسابداری حساب مستقل درآمدهای عمومی و ... ۱۹۲
بانک سؤالات امتحانی و آزمون شماره ۱ .. ۴۰۳	بانک سؤالات چهارگزینه‌ای ۲۰۴
پاسخنامه بانک سؤالات امتحانی و آزمون شماره ۱ ۴۰۸	پاسخنامه بانک سؤالات چهارگزینه‌ای .. ۲۰۸
بانک سؤالات امتحانی و آزمون شماره ۲ .. ۴۱۴	پاسخنامه خودآزمایی فصل پنجم ۲۱۱
پاسخنامه بانک سؤالات امتحانی و آزمون شماره ۲ ۴۱۸	□ فصل ششم: مراحل انجام هزینه و حسابداری حساب مستقل وجوه اعتبارات جاری در سازمانهای دولتی .. ۲۱۴

«بنام آنکه جان را فکرت آموخت»

مقدمه مؤلف

من بر آنم تا در این مقدمه کوتاه نگرشی آمارگونه بر سیر تکاملی حسابداری ابتدا بر کل نظام حسابداری و سپس بر سیستم حسابداری دولتی داشته باشم، که دانش پژوهان این حرفه را مددی باشد بر شناخت هر چه بیشتر این سیستم پویا که امروزه «زبان تجارت» نامیده می شود.

قبل از پیدایش خط و ایجاد جرقه های آتش یعنی حدود ۶,۰۰۰ سال پیش کودک نوپای حسابداری متولد شد. اسناد و مدارک مکشوفه مربوط به ۳,۶۰۰ سال قبل از میلاد مسیح حاکی از آن است که این طفل تولدی بس ساده داشت همچون نشانه گذاری بر غارها یا تنه درختان.

در زمان «سومریان» نظام مالی جامع تر بود به این گونه که کاهنان سومری علاوه بر نگهداشتن حساب درآمدهای حکومتی موجودی غلات، تعداد دام ها و میزان اسلاک حکومتی را محاسبه می نمودند.

در «مصر» باستان از سال ۵۲۵ تا ۵۸۰۰ قبل از میلاد مسیح بر اجرای طرح های ساختمانی کنترل حسابداری نسبتاً جامعی برقرار بوده که استفاده از نیروی کار هزاران کارگر در امر ایجاد بنا و حمل و نقل مصالح ساختمانی را در تشکیلاتی منظم امکان پذیر می ساخته است؟

شواهد و مدارک به دست آمده از یونان باستان نوعی کنترل حسابداری را نشان می دهد که نمونه ای از آن نگهداری حساب معبد «پارتنون»^(۱) است که در لوحه های مرمرین «آکروپولیس»^(۲) حک شده و بخشی از آن تا به امروز بر جای مانده است.

نخستین سکه به عنوان واحد پول حدود ۷۰۰ سال قبل از میلاد مسیح در «لیدیای»^(۳) ضرب شد و به سرعت استفاده از آن در تمدن های باستانی رواج یافت. نقطه آغازین گسترش حسابداری دو طرفه به سراسر اروپا نگارش کتاب «لوکا پاجیولی»^(۴) به سال ۱۴۹۴ بود که وی مطالب ریاضی آن را نگاشت و «لئوناردو داوینچی»^(۵) نقاش معروف اشکال آن را ترسیم نمود. در کتاب مذکور سه دفتر اصلی عنوان گردید که عبارتند از:

الف) دفتر باطله^(۶) که در آن خلاصه معاملات تاجر به ترتیب تاریخ وقوع ثبت می شد.

ب) دفتر روزنامه^(۷) که اقلام ثبت شده در دفتر باطله خلاصه و به ترتیب تاریخ وقوع در آن ثبت می گردید.

1. Parthenon

2. Acropolis

3. Lydia

4. Luca pacioli

5. Leonardo davinci

6. Waste book

7. Jour nal

پ) دفتر کل^(۱) که حاوی حساب‌های واقعی بوده و اقلام مربوط به دفتر روزنامه به آن انتقال می‌یافت.

از قرن شانزدهم تا اوایل قرن نوزدهم در حسابداری تحول بنیادی به عمل نیامد و تنها در اواخر قرن شانزدهم تئوری «سیمون استوین»^(۲) عنوان شد که در آن مطرح گردیده «در هر معامله لازم است در مقابل هر قلم بدهکار یک قلم بستانکار وجود داشته باشد».

از اوایل قرن بیستم که ماشین حساب‌های مکانیکی و الکترومکانیکی ابداع شد تحول بزرگی در ابزار کار حسابداری پدید آورد و ایجاد نسل اول کامپیوتر در اوایل دهه ۱۹۵۰ باعث تحول بنیادین در ابزار کار مذکور شد. گرایش فزاینده به استاندارد کردن اصول و روش‌های حسابداری در کشورهای صنعتی که از اوایل دهه ۱۹۷۰ آغاز شد و اقدام به هماهنگ نمودن گزارش‌های مالی در کشورهای عضو جامعه اروپا به سال ۱۹۷۲ و تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری از اواخر دهه مذکور را می‌توان نتیجه کاربرد تکنولوژی نوین در حسابداری دانست.

اما در ایران

نقطه آغازین را می‌توان با حکومت خسرو انوشیروان مرتبط نمود که به منظور تشخیص مالیات‌های ارضی تمام زمین‌های مزرعه کشور ممیزی شده و مشخصات کلی که تعیین مساحت انواع زمین و نوع محصول بود ثبت گردید و توسعه آن با ایجاد خط سیاق در دوره سلجوقیان و تکامل آن در زمان قاجاریه مرتبط می‌باشد.

تدریس رشته حسابداری در مدرسه دارالفنون به سال ۱۲۹۰ شمسی در زمان استاد علی اکبر دهخدا و تلاش و کوشش پیشگامانی چون سید مهدی خلیق رضوی، علی اصغر آموخته و مرتضی برومند در دهه ۱۳۲۰ و همچنین پیگیری فعالیت‌های مذکور توسط شادروان اسماعیل عرفانی و حسن سجادی‌نژاد در دهه ۱۳۳۰ را می‌توان نقطه عطف حسابداری نوین در ایران دانست.

آغاز و انجام سیستم حسابداری دولتی

ایجاد امپراتوری‌های باستانی دستگاه حکومتی را نیازمند به نگهداری حساب خزاین و مخارج حکومتی نمود که بدین گونه ابعاد حسابداری دولتی را گسترش بخشید ولی از دوران باستان تا پایان قرون وسطی در هدف حسابداری دولتی که عبارت از پس دادن حساب به حکام و پادشاهان و میزان حکومتی بود تغییری حاصل نشد و تنها این سیستم از لحاظ کمیت توسعه یافت.

در انگلستان: «مبارزات طولانی در انگلستان نهایتاً منجر به این امر شد که تقریباً از سال ۱۹۴۰ به بعد پارلمان حق نظارت بر درآمدها و هزینه‌های دولت را به دست آورد و از آن سال به بعد همه ساله بودجه کاملی که حاوی برنامه‌های مالی دولت و پیش‌بینی درآمدها و هزینه‌های دولت بود تنظیم و برای تصویب به پارلمان تقدیم گردد».

در فرانسه: «به موجب مصوبه ۱۸۶۲ دولت مکلف شد تا درآمدها و هزینه‌های خود را همه ساله پیش‌بینی کرده و جهت تصویب به پارلمان تقدیم نماید.»

در آمریکا: «از سال ۱۷۸۹ وزیر خزانه‌داری همه ساله گزارشی از برآورد درآمدها و هزینه‌ها به کنگره تقدیم می‌نمود ولی مصوبه سال ۱۹۲۱ قانون بودجه و حسابداری آن کشور وسیله‌ای شد تا ریاست جمهوری همه ساله برنامه‌های خود را به کنگره ارائه دهد.»

سیستم تهیه و تنظیم بودجه لزوماً حسابداری دولتی متناسب با آن را موجب شد که باید علاوه بر ثبت درآمدها و هزینه‌های سازمان‌های دولتی قادر باشد درآمدهای پیش‌بینی شده و واقعی، همچنین اعتبارات مصوب و هزینه‌های واقعی را مقایسه نموده و بدین گونه اعمال کنترل بودجه‌ای را سبب شود. بعد از جنگ جهانی اول اخذ مالیات بر درآمد در اغلب کشورها متداول شد و پس از جنگ جهانی دوم نرخ‌های تصاعدی مالیات بر درآمد که درآمدهای بیشتر را مشمول مالیات زیاده‌تری قرار می‌داد، معمول گردید و بدین سان هم مالیات‌ها منبع تأمین درآمدها دولت شد و هم به صورت ابزاری مؤثر جهت تعدیل درآمدها و ثروت‌های اشخاص در جوامع مختلف گردید.

انقلاب روسیه به سال ۱۹۱۷ و بحران بزرگ اقتصادی بین سال‌های ۱۹۲۱ تا ۱۹۳۳ از یک سو پیدایش اقتصاد متمرکز دولتی را باعث شد و از جانب دیگر به مداخله دولت در امور اقتصادی جهت هدایت آن (اقتصاد ارشادی) انجامید. که این هر دو وظیفه دولت‌ها را از حفظ نظم و قانون «آن گونه که اقتصاددانان کلاسیک عنوان نموده بودند» به تنظیم و کنترل اقتصاد جوامع مختلف ارتقاء داد.

بعد از جنگ جهانی دوم اجرای برنامه‌های بازسازی و نوسازی ویرانی‌های حاصل از دو جنگ در کشورهای اروپایی و ژاپن و اجرای برنامه‌های رشد و توسعه اقتصادی در کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین باعث مداخله هر چه بیشتر دولت‌ها در امور اجتماعی و اقتصادی شد. و قوانین و مقررات بیشتر و گسترده‌تری جهت هدایت و نظارت دولت‌ها در امور اقتصادی وضع گردید که از آن جهت می‌توان نظارت و کنترل بانک‌ها، بورس‌های اوراق بهادار و مقررات مربوط به کنترل دستمزدها و قیمت‌ها را نام برد. اکنون من با نگارش سظوری که در این کتاب آمده است قصد دارم خدمتی هر چند ناچیز در بسط و توسعه کنترل بودجه‌ای و حسابداری دولتی بنمایم. باشد که قسمتی از دین خویش را به میهن عزیز و ملت فداکار آن پرداخته باشم.

سیل‌مهدی محمد حسینی

مهرماه ۱۳۸۳